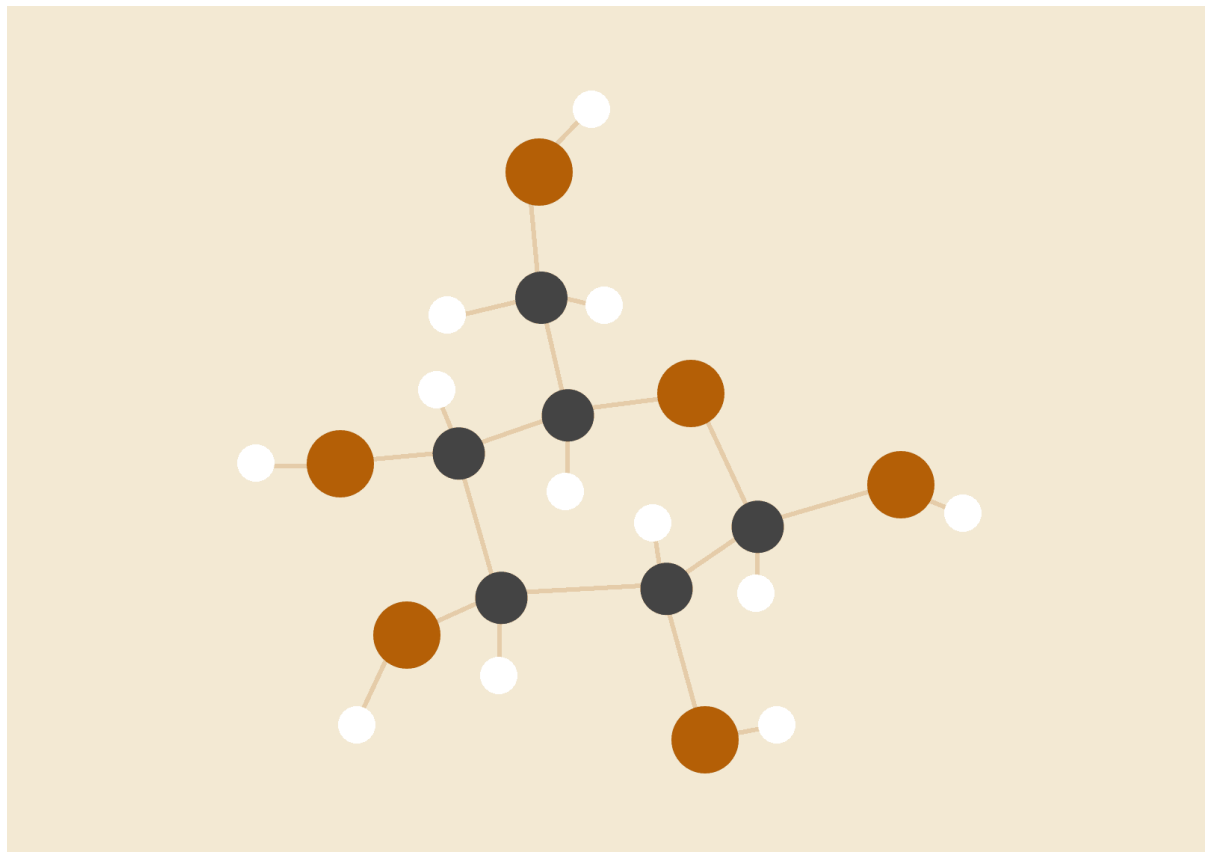

การเสริมสร้างวินัย คุณธรรมและจริยธรรม และการป้องกัน
การทุจริตให้แก่พนักงาน เจ้าหน้าที่ และประชาชน

สำนักปลัด

งานกฎหมายและคดี

องค์การบริหารส่วนตำบลชัยชุมพล

www.chaijumphon.go.th

๑. กฎหมายใหม่

ประกาศกระทรวงการคลังเรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓ มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ฉบับลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒

ข้อ ๔ ในประกาศนี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ข้อ ๕ ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ

๕.๑ ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐ ครั้งละไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๕.๒ ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐ ครั้งละเกินกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำหรับความเสียหายประเภท

๕.๒.๑ ความเสียหายจากสาเหตุทั่วไปที่ไม่มีสาเหตุจากการทุจริต เงินขาดบัญชีหรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรีหรือข้อบังคับต่างๆ เช่น อุบัติเหตุ เพลิงไหม้ ทรัพย์สินเสียหายหรือสูญหาย เป็นต้น และหน่วยงานของรัฐได้พิจารณาให้ผู้ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตั้งแต่ร้อยละ ๗๕ ของความเสียหายทั้งหมด

๕.๒.๒ ความเสียหายที่มีสาเหตุจากการทุจริตและหน่วยงานของรัฐได้พิจารณาให้ผู้ทุจริตรับผิดชอบชดใช้เต็มจำนวนความเสียหายและพิจารณาให้ผู้เกี่ยวข้องซึ่งกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงจนเป็นโอกาสหรือช่องทางให้เกิดการทุจริตชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเต็มจำนวนความเสียหาย

๕.๒.๓ ความเสียหายที่มีได้เกิดจากการทุจริต แต่มีสาเหตุจากเงินขาดบัญชีหรือการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรีหรือข้อบังคับต่าง ๆ และหน่วยงานของรัฐได้พิจารณาให้ผู้กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเต็มจำนวนความเสียหาย

๕.๓ ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติให้เจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ทางราชการ

ข้อ ๖ ความเสียหายที่หน่วยงานของรัฐไม่ต้องส่งสำนวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ให้หน่วยงานของรัฐรายงานความเสียหายในระบบความรับผิดทางละเมิดและแพ่ง ตามแนวทางและหลักเกณฑ์ที่กรมบัญชีกลางได้แจ้งเวียนให้ถือปฏิบัติ

๒. ข้อหาหรือคำพิพากษาที่น่าสนใจ

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๒๙๙/๒๕๖๒ ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ครอบครองที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) เนื้อที่ ๙ ไร่ ๒๓ ตารางวา ซึ่งนาย ล. บิดาบุญธรรมได้เคยอุทิศที่ดินทางทิศเหนือของที่ดินตลอดแนวมีขนาดความกว้าง ๔ เมตร เพื่อทำเป็นถนน และมีประชาชนในพื้นที่ใช้ถนนสายดังกล่าวเพิ่มมากขึ้นทำให้ถนนเป็นหลุมเป็นบ่อและผู้ใช้ถนนได้หลบหลีกหลุมบ่อเข้าไปในที่ดินเป็นเหตุให้ถนนมีความกว้างมากขึ้น และเปลี่ยนทิศทางเข้าไปในที่ดินห่างจากเขตที่ดิน ๓ เมตร และ ๔ เมตร แต่ละช่วงไม่เท่ากัน ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (องค์การบริหารส่วนตำบล) ได้เข้าไปปรับปรุงถนนและเกลี่ยดินเข้าไปในที่ดินของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงได้ให้เจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดินอำเภอทำการสำรวจรังวัดที่ดิน ปรากฏว่าแนวถนนได้ขยายเพิ่มขึ้น โดยมีความกว้าง ๑๐ ถึง ๑๑ เมตร ทำให้ที่ดินของผู้ฟ้องคดีขาดหายไป ๑ ไร่ ๓ งาน ๔๒ ตารางวา ผู้ฟ้องคดี ได้คัดค้านการกระทำดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต่อมา ผู้รับจ้างได้เข้าไปเทคอนกรีตในถนนสายดังกล่าวโดยไม่ได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบ เมื่อผู้ฟ้องคดีทราบจึงห้ามไม่ให้เทคอนกรีต และได้ยื่นเรื่องต่ออำเภอเพื่อขอความเป็นธรรมและให้ตรวจสอบ แต่รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้สั่งให้ผู้รับจ้าง เทคอนกรีตเพื่อสร้างถนนสายดังกล่าวต่อไป ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตัดถนนผ่านที่ดินของผู้ฟ้องคดี เป็นระยะทางประมาณ ๑๓๐ เมตร กว้าง ๕ เมตร โดยที่ผู้ฟ้องคดีไม่ยินยอมหรืออุทิศให้หรือมีการเวนคืนที่ดิน และการก่อสร้างถนนดังกล่าวได้มีการตัดฟันต้นไม้ และถมดินเข้าไปปกปิดโคนต้นไม้ที่ผู้ฟ้องคดีปลูกไว้เสียหาย อีกทั้งยังทำให้ที่ดินที่เป็นทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดีเป็นเศษเสี้ยวเสียหายใช้ประโยชน์ไม่ได้ จึงขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รื้อถอนถนนและดำเนินการให้ที่ดินกลับคืนสู่สภาพเดิม หรือหากไม่สามารถรื้อถอนได้ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองร่วมกันชดเชยค่าเสียหายเป็นเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า จากบทบัญญัติมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เห็นได้ว่า ทรัพย์สินใดจะเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินย่อมเป็นไปตามสภาพของที่ดินนั้นเองว่าเป็นทรัพย์สินเพื่อสาธารณประโยชน์ หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน และที่ดินที่เป็นเป็นของเอกชนจะเป็นที่สาธารณประโยชน์ที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ เช่น ทางสาธารณะ ก็โดยการอุทิศ ซึ่งการอุทิศที่ดินให้เป็นทางสาธารณประโยชน์นั้นมีทั้งการแสดงเจตนาโดยชัดแจ้งและโดยปริยาย เนื่องจากไม่มีกฎหมายบัญญัติวิธีการไว้ เมื่อเจ้าของที่ดินอุทิศที่ดินของตนให้เป็นทางสาธารณประโยชน์แล้ว ที่ดินตามที่ถูกอุทิศก็กลายเป็นที่สาธารณประโยชน์ไป โดยไม่ต้องกระทำพิธีการอย่างใดหรือทำการจดทะเบียนอีก คดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่าที่ดิน ที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) มีทางสาธารณะพาดผ่านอยู่บริเวณด้านทิศเหนือ แต่ยังมีได้มีการจดทะเบียนแบ่งหักที่ดินส่วนดังกล่าวออกจากที่ดินส่วนที่เหลือ ซึ่งผู้ฟ้องคดียอมรับว่า ที่ดินดังกล่าวบิดาบุญธรรมของตนได้ยกให้เป็นทางสาธารณะเมื่อประมาณปี พ.ศ.๒๕๑๘ โดยยกให้เฉพาะส่วนที่ติดอยู่กับแนวเขตที่ดินด้านทิศเหนือมีความกว้างประมาณ ๔ เมตรตลอดแนว แต่ปัจจุบันแนวถนนดังกล่าวได้ร่นเข้ามาในที่ดินส่วนใหญ่ รวมทั้งมีขนาดความกว้างเพิ่มขึ้นจากเดิม และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อ้างว่าได้ปรับปรุงถนนตามแนวถนนเดิมและมิได้มีการขยายความกว้างของถนนพิพาท ดังนั้น จึงรับฟังในเบื้องต้นว่ามีทางสาธารณะอยู่ในที่ดินของผู้ฟ้องคดีจริง

เมื่อพิจารณาจากแผนที่ท้ายหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) ที่พิพาทประกอบกับบันทึกปากคำของพยานที่ปรากฏในสำนวนคดี จะเห็นได้ว่าทางสาธารณะพิพาทมิได้มีอยู่เดิม แต่เกิดจากการที่บิดาบุญธรรมของผู้ฟ้องคดีได้มีเจตนายกที่ดินดังกล่าวให้เป็นทางสาธารณะ และจากบันทึกการให้ถ้อยคำของอดีตสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในขณะนั้นซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ให้การยืนยันสอดคล้องกันว่าการก่อสร้างถนนตามโครงการผันเงินสู่ชนบทนั้น เจ้าของที่ดินได้อุทิศที่ดินให้ทำถนนได้กว้าง ๔ เมตร และ

คัดค้านการขยายแนวเขตของถนน โดยไม่ปรากฏว่ามีการอุทธรณ์ที่ดินให้เพิ่มเติม และได้ทำไปตามถนนเดิมกว้าง ๔ เมตร ประกอบกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับในคำอุทธรณ์ว่าได้ก่อสร้างถนนลูกรังเดิมกว้าง ๔ เมตร และตามโครงการปรับปรุงถนนคอนกรีตเสริมเหล็กก็มีความกว้าง ๔ เมตรพร้อมไหล่ทาง กรณีจึงเชื่อได้ว่าถนนสาธารณะในที่ดินของผู้ฟ้องคดียังคงมีความกว้างเพียง ๔ เมตร เท่านั้น ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อ้างว่าได้ก่อสร้างและปรับปรุงถนนตามแนวถนนเดิมที่เจ้าของเดิมได้อุทธรณ์ไว้ให้ และตามแนวที่คณะผู้บริหารสมัยนาย ป. เป็นประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ทำการปรับปรุงไว้ในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นไปตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๒ กำหนดปรับปรุงถนนกว้าง ๖ เมตร นั้น ไม่ปรากฏว่ามีพยานหลักฐานสนับสนุนว่าได้ขยายถนนพิพาทดังกล่าวออกไปกว้าง ๖ เมตร จริงตามข้อกล่าวอ้างของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แต่อย่างไรก็ดี ดังนั้นเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ดำเนินโครงการปรับปรุงถนนพิพาทอีกครั้ง ตามประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๔๙ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กกว้าง ๔ เมตร ไหล่ทางข้างละ ๐.๕ เมตร รวมเป็นถนนกว้าง ๕ เมตร ซึ่งก่อสร้างในที่ดินของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการสร้างถนนกว้างเกินกว่าถนนสาธารณะเดิม จำนวน ๑ เมตร และเมื่อพิจารณาตามแผนที่ที่เจ้าพนักงานที่ดินอำเภอทำขึ้น ตามคำสั่งศาลก็จะเห็นได้ว่า ถนนดังกล่าวอยู่ด้านทิศเหนือในที่ดินของผู้ฟ้องคดี การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองมีหน้าที่จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบกตามมาตรา ๖๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการปกครองส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และได้ใช้อำนาจตามกฎหมายทำการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กพร้อมไหล่ทางเกินกว่าแนวเขตทางสาธารณะเดิม และการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กดังกล่าวเป็นผลให้ที่ดินของผู้ฟ้องคดีตลอดด้านทิศเหนือเหลืออยู่เป็นเศษเสี้ยวตามแผนที่ที่พิพาทมีความยาวตลอดแนวถนนคอนกรีตเสริมเหล็กด้านหนึ่งกว้างเพียง ๒.๙๕ เมตร อีกด้านหนึ่งกว้าง ๕.๖๓ เมตร มีเนื้อที่ ๑๘๐ ตารางวา ซึ่งโดยสภาพต้องถูกจำกัดการใช้ประโยชน์จากเดิม และผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิในที่ดินได้โต้แย้งคัดค้านการกระทำดังกล่าวแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงต้องกระทำการด้วยความระมัดระวัง โดยการตรวจสอบให้ชัดเจนว่า แนวเขตทางสาธารณะเดิมอยู่บริเวณใด เนื่องจากโดยสภาพแวดล้อมและการใช้งานอาจเปลี่ยนทิศทางไปมาจึงไม่อาจกำหนดแนวเขตถนนที่แน่นอนชัดเจนได้ดังเช่นถนนลาดยางหรือถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก เมื่อกรณี เชื่อได้ว่าแนวเขตทางสาธารณะเดิมที่มีการอุทธรณ์ที่ดินด้านทิศเหนือของที่ดินพิพาทให้เป็นทางสาธารณะหมายถึงการอุทธรณ์ที่ดินในส่วนที่ชิดแนวเขตด้านทิศเหนือ สมควรที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะต้องสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กให้ชิดแนวเขตที่ดินด้านทิศเหนือ เพื่อความเป็นธรรมและให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุดแก่เจ้าของที่ดินที่สละที่ดินเพื่อประโยชน์ส่วนรวม แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หาได้ทำการตรวจสอบแนวเขตทางสาธารณะให้แน่นอนชัดเจนหรือให้ผู้ฟ้องคดีตกลงยินยอมอุทธรณ์หรือยกที่ดินนี้ให้เป็นทางสาธารณะก่อนเพื่อให้ได้ข้อยุติไม่ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กดังกล่าว จึงเป็นการกระทำโดยปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งบุคคลโดยภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อาจใช้ความระมัดระวังเช่นว่านั้นในการตรวจสอบแนวเขตทางสาธารณะพิพาทนี้ได้ แต่หาได้ใช้เพียงพอไม่ พฤติการณ์ดังกล่าวถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กระทำการโดยประมาทเลินเล่อในการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ทำให้ผู้ฟ้องคดี ได้รับความเสียหายในทรัพย์สินอันเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และต้องชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดี เป็นเงิน ๕๒,๔๐๐ บาท

๓. สารความรู้ต่อต้านการทุจริต

เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓ องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International หรือ TI) ได้ประกาศค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) ปี ๒๕๖๒ จาก ๑๘๐ ประเทศทั่วโลก โดยประเทศเดนมาร์ก และนิวซีแลนด์ได้อันดับที่ ๑ ด้วยคะแนนสูงสุด ๘๗ คะแนน ส่วนประเทศไทยได้ ๓๖ คะแนน เป็นอันดับที่ ๑๐๑ และอยู่ในอันดับที่ ๖ ของกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งประเทศสิงคโปร์ได้คะแนนสูงสุด คือ ๘๕ คะแนน

ดังนั้น ในการดำเนินการเพื่อเพิ่มค่าดัชนีการรับรู้การทุจริตและการลดปัญหาการทุจริต จำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกภาคส่วนในสังคมต้องรวมพลังกันสร้างสังคมที่ไม่ทนกับการทุจริต โดยรัฐบาลต้องมีเจตจำนงในการแก้ไขปัญหา การทุจริตที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ภาครัฐต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ภาคเอกชนต้องไม่ให้ความร่วมมือ ในการให้สินบนทุกรูปแบบและมีการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ ภาคประชาสังคมต้องมีความตื่นตัว ไม่ยอม ไม่ทน ไม่เฉย ต่อการทุจริตทุกรูปแบบ โดยร่วมกันเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแสการทุจริตอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ทั้งนี้ เพื่อสร้างค่านิยมสุจริต ขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายเดียวกันคือ “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต”

จากผลคะแนนการรับรู้การทุจริต เป็นเครื่องบ่งชี้สำคัญที่ภาครัฐ ภาครัฐวิสาหกิจ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาสังคม สื่อมวลชน และพลเมืองไทยทั้งประเทศ จะต้องตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาการทุจริตอย่างจริงจัง เนื่องจากการทุจริตนับเป็นอาชญากรรมประเภทหนึ่ง ที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงทรัพยากรและโอกาส ในการพัฒนาต่างๆ ดังนั้น เพื่อให้สังคมไทยก้าวข้ามสภาวะความยากจน และความไม่เท่าเทียมกันอย่างมีประสิทธิภาพ คือ การที่ทุกภาคส่วนจะต้องแสดงความจริงใจ และปรับฐานความคิดในการไม่เพิกเฉยกับการทุจริตในทุกระดับ

“ซื่อสัตย์ สุจริต มุ่งสัมฤทธิ์ของงาน ยึดมั่นมาตรฐาน บริการด้วยใจเป็นธรรม”